

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ПРИ ЦЕНТИ. РІК XLV. Ч. 203. Джерзі Ситі, Н. Дж., середа, 1-го вересня 1937.

VOL. XLV. No. 203. Jersey City, N. J., Wednesday, September 1, 1937. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО ПЕРЕПИС БЕЗРОБІТНИХ

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — Президентів Рузвельта не вдалося спинити конгрес від ухвали закону про перепис безробітних. І не хотів він ухвалити конгресом закон заветувати. І тому підписав його. Цей перепис має бути скінчений з днем 1. квітня 1938 р. Він не буде примусовий. Значить, не буде можна змушувати безробітних, щоб зголошувались до згаданого перепису. Не будуть теж ходити від хати до хати і так списувати безробітних. Хто з безробітних не схоче себе записати безробітним, того не буде можна до цього змусити. Президент є управлений видати інструкції, як цей перепис має бути переведений. Кошти перепису будуть покриті з фондів, призначених на допомогу для безробітних.

ЛУІС ОСТАВСЯ ДАЛІ ЧЕМпіОНОМ, АЛЕ ДУЖЕ МАРИМ.

НЬО ЙОРК. — Мурин Джов Луїс остався наді світовим кулачним чемпіоном, бо таке запало рішення суддів по його боротьбі з англійцем Томасом Фаром. Але це формальне рішення дало Луїсові тільки титул, а зате забрало від нього престиж. Боротьба, яка відбулася в Енкі Стадіум, тривала 15 рунд. Жвава те, що вона тривала так довго, себто до означеного кінця, було сенсацією. Бо назагал не припускали, щоб Фар видержав боротьбу довше як 6 рунд, не будучи поваленим на землю „казковими“ ударами мурини.

Незаслужений міт.

Та виявилось, що той міт, яким бизнесова пропаганда окружує Луїса, є цілком безпідставний. При закладах давали перед самою боротьбою \$10 за \$1, що Луїс вийде переможцем. Закладалися, що мурин повалить білого суперника найдалі до шостої рунди, кладули за \$1. Та виявилось, що британський чемпіон Фар був увесь час агресивним борцем, а Луїс, хоч проголошений чемпіоном світу, держався ввесь час у дефензиві і числив тільки на техніку. Зате Фар борозняк дійсно борець, не ставляючи себе не раз під копитом на велику небезпеку, даючи тим до пізнання, що він цілком не лякається „казкової“ сили кулаків Луїса. Тому й не диво, що публіка була по стороні Фара й горячо його оплескувала.

Протестували проти рішення.

І не диво, що маса повитала рішення суддів голосними окликами обурення. Ці оклики не були цілком до смаку Луїсові.

Кажуть, що Шмелінг певно побе Луїса.

Ті, що приглядались до боротьби, а на ній визнавалися, заявили згідно, що Шмелінг побе Луїса, і то цілком певно. Шмелінг теж приглядався до боротьби, але не дав ніякої заяви, а тільки сказав коротко, що він з неї навчився дещо нового. Та ледви, чи допустять до боротьби Шмелінга з Луїсом, бо зараз по боротьбі Луїса з Фаром заявили, що Луїс не могтиме довгий час боротися.

РОБІТНИКАМ ТРЕБА СЕБЕ ЗДИСЦИПЛІНУВАТИ.

НЬО ЙОРК. — Посадник Ля Гвардія заявив членам юні ч. 3, що є відділом Міжнародного Братства Електричних Робітників, що робітникам, які мають вийти на страйк, треба спершу вичерпати всі законні засоби у спорах з працедавцями. Це значить, що треба їм себе здисциплінувати.

ДОМАГАЄТЬСЯ СТРОГОЇ НЕВТРАЛЬНОСТІ.

БОФАЛО. — Сенатор Вандерберг з Мішіген домагався в своїй промові, виголошеній на радіо, повної неутральності у зв'язку з війною в Китаю, кажучи, що політика неутральності це для Америки — спасення. Він теж вказав, що теперішнє зброєння у світі це загрозла цивілізації.

ПРОТИ ПОРНОГРАФІЇ.

НЬО ЙОРК. — „Ди Нью Йорк Сосайеті фор ди Сопрешен оф Байс“ розпочало боротьбу проти журналістів, що поширюють неморальні та причудливі свої „літературу“ і фотографії до полових злочинів супроти дітей.

ДОБАЧУЄ ВЕЛИЧЕЗНИЙ НЕДОБІР.

ВАШИНГТОН. — Републіканський нью-йоркський конгресмен Табер обчислює, що теперішня адміністрація видала в останніх чотирьох роках коло 35 біліонів доларів. Він каже, що в 1932 р. було на державній цивільній службі 570,000 осіб, а в 1937 р. їх уже 840,159. Він каже, що на минулій сесії конгресу ухвалено видати, що виноситимуть понад 10 біліонів доларів. Він теж передбачає недобір у сумі \$3,500,000,000.

В БОРІТБІ З НЕМОРАЛЬНІСТЮ.

Едгар Гувер, голова Федерального Слідчого Бюро, зарядив кілька несподіванок наслідів на різні підприємства, щодо яких було підозріння, що вони ведуть неморальний бізнес. Переведено ревізію в 13 таких місцях в Атлантик Сіті, в двох у Філадельфії та в одному у Вільмінгтоні, Делавар. Заарештовано 123 особи. Між ними були 22 жінки.

ЧЕК ЗА АЛАСКУ ДО МУЗЕЮ.

Конгрес ухвалив і відіслав до сенату закон, котрим доручено департаменту скайбу передати до музею в Дюно, Аласка, чек на суму \$7,200,000, який Америка заплатила Росії в 1867 році за Аласку. Ухвалу прийнято на внесок делегата з Аласки, А. Дімонда; він казав, що „хлопці і дівчата Аласки повинні мати можливість оглядати чек, котрим заплачено за їх територію батьківщини“. За їх тейперішні газети приваляють, що в часі купівлі велика частина конгресу критикувала цей акт як „велику дурницю“ і „викинені гроші“. Тимчасом тепер одніричі прибутки з Аласки є вищі, ніж тодішня ціла ціна купівлі.

БДЖОЛИ НАПАЛИ НА КОНІ.

На дорозі біля Коморжа, дукольського повіту, рій бджал напав на фільварковий віз, запряжений в четверо коней. Мусили негайно заклакати ветеринара, щоб рятувати пожалені коні. Всеж таки один кінь загинув.

КАРНА ЕКСПЕДИЦІЯ ЦИГАНСЬКОГО КОРОЛЯ.

Циганський король Януш Квек звернувся до адміністрації влади, що дозволює заорганізувати карну експедицію до Замброва та покарати будинок кінської цигани, що вкрали коня. Був би це випадок суперечний з циганською традицією.

ЗА 300 ЗЛ. ДІСТАВ ГРОМАДСЬКУ ПРИНАЛЕЖНІСТЬ.

На засіданні волосної ради в Комарні розглядало справу приналежності, що за неї просять два громадяни: один із села Рімна, урядовець повітового відділу в Рудках, і один кольтоніст із Поріча Задвірного, оба поляки. Волосна рада в Комарні складається з двох третин поляків, решта радників українців. В першому випадку справу поладано одностайно прийняти. Щодо другого кандидата, кольтоніста Т. Шиделка, проти якого заявився громадська рада Поріча Задвірного, поставились негативно всі ради українці, виходячи з задоволення, що ана потреба цього не вимагає, бо Шиделко має власну землю і вже 15 літ живе без цієї приналежності і добре йому з тим, ані місцева громадська рада цього собі не бажає (не хоче, щоб користав з громадського майна, яке досить велике). Що більше, сама форма прохання не відповідала повазі ради, бо Шиделко на випадок прийняття його рішення обіцяв 300 зл. на будову костела в Хапах, отже просто — купував собі приналежність. Не зважаючи на всі ті аргументи і на спротив радників українців, волосна рада всіма польськими голосами надала за винагородою 300 зл. приналежність кольтоністові Т. Шиделкові. „Не гонорую, але здорово“.

НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ВВАЖАЛИ ЗА НАЦІОНАЛІЗМ.

Едмонтонський щоденник „Джорнал“ з 22-го липня подає звіт з переслухання, що зачалися перед тамашньою шкільною відліковою радою під проводом судді Мессона. Відлікова рада має розсуджувати спори між учителями і шкільними тростіями, а головне має право привертати становище вчителем, коли доки стануть, що тростіми усувають їх несправедливо. Відлікова рада має перед собою відліки 25 учителів, що чуються покривджими. Першою справою був відлік учителя, котрого тростіми усунули за „український націоналізм“. Учитель пояснив, що по шкільних годинах він учив по українськи, бо так просили його деякі податковці. В шкільних годинах він вживав виключно англійської мови. Відлікова рада привернула йому його становище.

Часопис не подає ані імені вчителя, ані шкільної округи, де він учив.

ПОСВАРИЛИСЬ І ПОСТРІЛЯЛИСЬ ЗА ВОДУ.

В Канаринчиках, пов. Рудки, підчас суперечки за воду у керничі 33-літній Адам Зазуля стрівив із революєра до Катерини Малиновської і ранив її в груди, та до її брата Степана Каплана, якого ранив в околиці плука. Зазулю підлядувала його жінка. Очевидно, його арештували і ведуть слідство. Раних відвели до Львова.

8 ОСІБ ЗГІНУЛИ В ЗАЛІЗНИЧНІЙ КАТАСТРОФІ.

97 миль від Судбурі, Онт., вилетів із шин потяг Сіенару. Внаслідок катастрофи згинули 8 осіб, 6 тяжко пошкоджених. Між тяжко раненими є один український Петро Лозовник з Геффорду, Саск.

ПОДОРОЖ ДОВОКА СВІТУ КОЛИСЬ І ТЕПЕР.

Першу подорож довкола світу виконала експедиція португальця Магелана в 1519—1522 рр. Провідник відважної експедиції не дочекався щасливого повороту до батьківщини, бо вбили його тубильці на Філіппінських островах, отже експедиція доїхала додому під проводом Севастіана де Кано. Англійські кораблі в 1586 р. доїхали довкола світу, а в 1889 р. обіхали цілу земну кулю за 72 дні і сильно уліпили світовий рекорд. В цім столітті паде рекорд за рекордом у подорожі довкола світу і мрію французького утопічного поєстира Верна обіхали світ доволі за 80 днів кількакратно виконали. В 1926 р. американський журналіст потребував на цю подорож тільки 26 днів і 14 годин, а кермовник „Граф Целесін“ тільки 21 днів. П'ять літ візніше славні летуни Пост і Гаті досягнули рекорду 8 днів, 15 годин і 51 минут, а в 1933 р. Пост поліпшив свій рекорд на 7 днів і 18 годин. Щодо майбутності рекордів можна очікувати, що кращих мада би були прилучені та частина Оутеріо, в котрій є більшість французів. Такі є, бажання французів, приятеля прем'єра Дуїлєсі.

ЗАПАКУВАЛИ СТРАЙКОЛОМІВ ДО МІШКА.

В Мишкові в Домбровській Кітловині закінчився страйк у прядильні Шмельцера. Робітники здобули підвишку плати. Та працівники, вернувшись до праці, запакували до мішка дві свої товаришки, що передше не приєдналися були до страйку, і винесли їх за фабричну браму, забороняючи їм вернутися до праці. Справа опинилася в прокуратурі.

ВБИЛИ УКРАЇНЦЯ У СТАВЧАНАХ.

Націоналістичний часопис „Голос“, що виходить у Львові, приносить у 25—26 ч. з 11 липня таку вістку: „Смерть і похорон у Ставчанах“. Після панакхиди на кладовищі за полярних 22-го червня в Ставчанах поліція з Оброшова арештувала Михайла Добровецького і ще одного свідомого українця. Після урештування в громадському уряді їх звільнено. Кожд Добровецький вертався до дому, його знову зупинила поліція. Від стрілу одніричі постеруноків Добровецький упав і його раненого відвели до Львова до шпиталю, де він помер!

Величавий похорон покійного М. Добровецького відбувся 24-го червня у Ставчанах. Співав хор із Мшани, було 23 віників; у похороні взяло участь повер дві тисячі людей.

КАНАДА ЗАБОРОНИЛА ПОМАГАТИ ЕСПАНЦІМ.

Непевність щодо успішності еспанської неінтервенційної угоди заставила Канаду на свій лад запевнити свою неутральність. Оголошено урядові розпорядки, що забороняють канадійцям записуватися до еспанської армії, урядової, чи повстанської, забороняють вивіз амуніції до Еспанії і забороняють вивіз амуніції до якоїнебудь іншої країни без спеціального дозволу.

Записуватися добровольцями по котрінебудь обох сторін в еспанській домашній війні стало проступком, за який буде кара до двох літ тюрми та гривна до \$2,000. Таксамо заборонене є рекрутування добровольців.

В Еспанії є тепер приблизно 500 канадійців, що беруть участь у домашній війні, і майже всі вони є по стороні соціалістично-комуністичного уряду. Коло 30 з них уже вбито; число ранених невідоме.

ДОМАГАЄТЬСЯ ПОДІЛУ КАНАДИ НА П'ЯТЬ ЧАСТИН.

Поль Гуен, лідер ліберально-національної акції в Квебеку, на мітингу в Монреалі висунав цілком новий план переорганізації Канади. Передісім він протівився зміні Бритиш Норт Америка Акту, що значить би більшу централізацію і зміщення федерального уряду. Зате він домагається поділу Канади на 5 частин, замість теперішніх 9 провінцій, знесення сенату і т. д. Поділ Канади мав би відбутися на економічних, географічних і мовних підставах. степові провінції мали би бути злучені разом, також мовські. До Квебеку мада би бути прилучені та частина Оутеріо, в котрій є більшість французів. Такі є, бажання французів, приятеля прем'єра Дуїлєсі.

ДАЛЬШІ КОНВУЛЬСІЇ СОВЕТІВ

МОСКВА. — Сталінський режим, „прочистивши“ свої ряди з „грубих риб“, узився тепер до „чищення“ менших. Зовсім сторін советська преса доносить про арешти, суди і розстріли менших советських урядовців, яким закидається „саботаж, шпигунство та ворожість до народу“. В Грузії тепер поставлено під суд одиниць осіб за те, що нищили хліборобство на приказ своєї націоналістичної організації, яка прямувала до відірвання Грузії від Советів і створення власної держави. Серед суджених більшість творять бувші чільні грузинські комуністи. В Острові, ленінградської округи, застрілено сім осіб теж за дезорганізацію в рільництві. В азовсько-чорноморській округі судять 13 осіб.

СОВЕТСЬКА „СИСТЕМА ПОТУ“.

МОСКВА. — З нагоди другої річниці стахановського руху советська преса розпочала наново рекламувати той рух та наклепати стахановців збільшити продукцію. Стахановців, які потрапляли підпідати своєю продукцією інших робітників, советська влада щедро нагороджує й ставить на інші, лекші позиції. Багато з них стають зарядниками фабрик, а інші достають великі грошові нагороди. Багато з них мають свої власні автомобілі і, як на советські відносини, живуть по аристократичному. Вкупі з повним розголом стахановського руху советська преса нарікає на складок продукції, а винуватця за це приписує „німецько-японсько-троцькістичним агентам і нищителям“.

ВІДГОМН ПОЛЬСЬКИХ РОЗРУХІВ.

ВАРШАВА. — Польський прем'єр Славой-Складковський видав черговий комунікат про недавні мажурські розрухи в Польщі, в якому говорить, що в тих розрухах згинули 41 солдат, а 34 тяжко ранені. Прем'єр говорить, що в багатьох місцевостях страйкуючі селяни вбивали худобу, стинали дерева і нищили мости. Багато страйкарів іще криються по лісах і своїм продовжують свою диверсійну роботу. Славой-Складковський кладе за те відповідальність на політичних лідерів і каже, що „ці злочинні виступи будуть покарані“.

ПОЛЯКИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ НІМЕЦЬКОГО ГНЕТУ.

ВАРШАВА. — Польський уряд вислав іще один гострий протест до Данцігу за те, що місцеві німці силкує в польських дітей ходити до німецьких шкіл. У протесті говориться, що німецькі поліційні агенти і „штурмтрупері“ ходили по приватних домах і силою забирали польських дітей та приводили їх до німецької школи. Польська преса висказує також своє обурення на адресу німецької преси, яка намагається на репродукційні картини чудотворного образу Матері Божої з Ченстохови, та порівнює її вигляд до монголки, або муринки. Як відомо, цей образ Божої Матері з Ченстохови поляки символізують як „королеву Польщі“.

ЯК ПОЛЯКИ ПОСТУПАЮТЬ З УКРАЇНСЬКИМИ ДІТЬМИ.

Львів. — Малі пастухи українських батьків із села Маяви, коло Бірча, висипали на пасовиську маленьку могилу і на ній написали: „Тим, що згинули мученицькою смертю за Україну“. В написі не було нічого протипольського. Та польська поліція, довідавшись про це, злогодила з цього велику історію, прибула на місце „злочину“, списала протокол з маленькими дітьми і тепер збирається потягати до відповідальності їх батьків. Маленьку могилу, очевидно, негайно іскинули.

В ПАЛЕСТИНІ ЗНОВ РОЗРУХИ.

ЕРУСАЛІМ. — Арабські терористи вбили двох жидів. А жиди вбили араба і двох тяжко ранили. Напруження в Палестині знову велике. Жиди сподіваються повного вибуху з боку арабів. Англійська поліція і військова залога стоять на поготіві.

КИТАЙЦІ ОБСТРІЛЮВАЛИ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ.

ШАНГХАЙ. — Китайські літаки обстрілювали й бомбардували американський торговельний корабель ліній Долар, „Президент Гувер“. На цьому кораблі було кількасот американських утікачів, що вибиралися з загрозеної американої смуги. Корабель ушкоджено, а сім корабельних службовців ранено. Одного з них фатально.

КИТАЙСЬКА СКАРГА В ЛІЗІ НАЦІЇ.

ЖЕНЕВА. — Китайська делегація передала Лізі Націй скаргу на японців, закидаючи їм, що вони змушують Китай до війни, яка потягне за собою величезні жертви. Скарга також подає причини цього японського нападу, кажучи, що Японія безперечно прямує до того, щоб захопити панування над Азією. Колиб їй удалось досягнути ці плани, то через те дуже потерпіли би інтереси інших держав, і то не лише Америки, але ще більше Англії.

КОНТРОЛЯ УРОДИН.

Д-р Ерик Мацнер, директор Ліги Контролі Уродин, повернувся цими днями з Європи і на вступі заявив репортерам, що контролю уродин здобуває в європейських краях щораз більше право громадянства. Уряди зпочатку завзято боролися проти права родичів контролювати уродини, але життя показалося сильніше і влада в Англії, Франції та в інших краях, виключаючи фашистські, щораз більше намагаються дозволити людям контролювати уродини і прирост нових поколінь. У фашистських краях влада завзято веде пропаганду за уродини, але ця пропаганда дає малі успіхи.

Прирост нових поколінь є нині одним з найважливіших суспільних питань. Кумтурні осередки є нині незвичайно перелюднені. А люди так звикли до цивілізації, себто електричного світла, вигідних помешкань, теплих, м'яких ліжок, води з водотягів, газових кухонь, сухості під ногами, автомобілів, кін, театрів і т. п., що ніяк не хочуть запускатися в дикі околиці їх цивілізації. Поніріський дух завмер. Замість нього ми маємо контролю уродин.

Та чи добре воно, чи ні; чи згодяться формально уряди на контролю уродин, чи ні, то можна сказати, що вона фактично вже тепер існує, тільки тайно. Але так „тайно“, що всі про це знають.

МУШТАРДА ПО ОБІДІ.

„Нови Свят“ з минулого понеділка приносить редакційну статтю під заголовком „Мале застуження“, в якій говорить, що польський генеральний консуль в Америці, пан Александер Моц, вилетів 5-го серпня ц. р. сердечне писмо з подякою до пана Сольомона Левітана, за те, що пан Левітан виголосив 2 травня ц. р., себто три місяці тому, прихильну промову на параді „Третього травня“ в Мільвокі. „Нови Свят“ робить заувагу, що такий лист по трьох місяцях „неприємно пахне“.

Щож, може пан консуль думав, як той китаєць, що, спізнившись до поїзду, сів на лавку і філософічно заключив: „Ліпше пізно, як ніколи“.

В нас таке поступовання називають: муштарда по обіді.

СКІЛЬКИ ЗАРОБЛЯЮТЬ ФІЛЬМОВІ ЗІРКИ?

У старокраєвій пресі появилася була в своїм часі „авторитетна“ вістка про те, скільки маєтку полишила по собі недавно померла фільмова зірка Джін Гарлов. Це звідомлення каже, що вона полишила мільоновий маєток.

Та ось тепер мати Джіні Гарлов, який артистка записала все, що мала, відірвала, що цілий маєток її доньки висить 41 тисячу доларів, включаючи до того вже і її біжутерію, убрання, меблі, автомобілі і т. п. Та вкупі з тим маєтком Джін залишила кількадесять тисяч доларів довгу, отже з тих 41 тисяч може нічого не лишилося. Джін Гарлов заробляла по 4 тисячі тижнево.

Деж вона всі ці гроші поділяла?

Кажуть, що ці гроші вона змушена була витрачувати на своє виставне життя, чого вимагав її контракт. Кожна фільмова зірка мусить витрачувати величезні суми на блискуче життя, щоб у той спосіб бути популярною. Коли якась акторка, або актор, хоче жити скромно, то їй, або йому, грозять зломанням контракту і відправленням з праці. Крім того більшу половину доходів забирає уряд у формі податків, а десять відсотків забирють рекламні й бізнесо-

ЧИ У ВАШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Є ТАКІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ?

ЯК НЕМА, ТО ЗАМОЇТЕ НА НАСТУПНИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК У КНИГАРНІ „СВОБОДИ“.

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука (Маємо лише нове видання першої читанки М. Матвійчука з 1935 року).	40 п.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для II класу) М. Матвійчука	45 п.
ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для III класу) М. Матвійчука	60 п.
ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (Читанка для IV класу) М. Матвійчука	75 п.
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей у чотирьох частинах з дуже гарними ілюстраціями М. Фар-туха: КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО; ГАЛИЧКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА; КОЗАЧЧИНА; УКРАЇНА В НЕВОЛІ. Це надзвичайно добре видання для вжитку в школах і для дітей. Кожна книжка коштує 20 центів. Ціна за всі чотири книжечки разом	75 п.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича	50 п.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевича	15 п.
ПОЧАТКОВА ІЗОГРАФІЯ з багатьма малюнками і картою, С. Рудинського	75 п.

МАЛИЙ КАТЕХИЗМ християнсько-католицької релігії, укладений о. І. Рудович	35 п.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ старого і нового завіта, о. д-ра Я. Левицького	85 п.
БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії, о. С. Біленького	85 п.
ХРИСТІАНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях, о. С. Біленького	50 п.
РУХОВІ ЗАВАНИ. Декларації мають пісні	20 п.
ВЕСЕЛА БАНДУРА, співачок та обходів з нотами	30 п.
МАЛИЙ БАНДУРИСТ, збірка пісень для дітей, видання „Світ Дитини“	25 п.
СЕРЕДНІЙ ВІНОЧОК. Визнання святощів бажань для українських дітей: На іменині або уродини матері, батька, дідуся, бабусі, тети, сестри, брата, вчителя, вчительки, товаришки. Також новорічні, великодні і різдвяні побажання. Писемні привіти на Святі Матері і демації	35 п.
МАЛИЙ ДЕКЛАМАТОР, збірка віршів до декламацій на всій національній й шкільній святі та обходів. Підбрав і впорядкував М. Таранько. Видання „Світ Дитини“	25 п.
МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говорів, списи висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Д-ра К. Кисілевського, Ціна	65 п.
МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна	75 п.

„СВОБОДА“, 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПОЛІТИКА СТАЛІНА.

Що таке большевизм і режим Сталіна, ми, українці, повинні найкраще знати. Бо українці пережили московське ярмо вже кілька разів. Тому вони знають, що між бунтівними царськими тюрмами і теперішніми большевицькими нема ніякої різниці, хіба та, що теперішні ще сто разів гірші від попередніх. Тому українцям не заімпонують так звані большевицькі „досягні“ в ділянці економіки, культури, мистецтва і т. п. Все це блוף, продуманий, щоб обдурити темних советських мужиків і закордонну опінію.

Червоний божок Сталін при стрілі з чужинцями, котрі їдуть відбивувати червоне царство, все говорить, що він є за мир, а притім показує їм нібито ті великі досягнення большевицької техніки. У першій мірі показує їм підземну залізницю в Москві, збудовану десятками тисяч невольників, яких ГПУ наловило, щоб мати даремну працю. Нещасні раби, чи, як вони тепер звуться, політичні в'язні, мусили даром робити, і коли серце ката на хвилю змякло, то потім він їм за їх тяжку працю знов повертав волю.

Але чужинці не дуже захоплюються цією підземною залізницею, а це тому, що в культурних краях кожне більше місто має таку залізницю. Зате ця залізниця послужила як дуже добра пропаганда для темних московських мужиків, які думають, що тільки їх большевицький провідний такий мудрий, що побудував у підземлі залізничну лінію.

Цими залізницями Сталін хоче відвернути увагу чужинців від тих масакр, які тепер переводить такі серед рядів большевицьких провідників, цивільних і військових. Американський кореспондент Доналд Дай, що дописує до „Бостон Повст“ з Риги в Латвії, говорить, що він мав стрічу з різними советськими втікачами, або чужинцями, що верталися з Советів, і всі вони йому говорили, що в Советях ніхто не вірить, щоб ці червоні генерали, з маршалом Тухачевським на чолі, планували зраду для Росії. Вони всі були советськими патріотами, але причиною, за яку їх Сталін казав застріляти, було це, що вони не могли стерпіти „політики“ у військових рядах. Вони хотіли відвернути увагу нерозполітиковану. За те вони пішли під стінку, хоч були найздібнішими генералами і поставили червону армію на ноги.

Щоб якось оправдати ці масакри і „чистки“ перед своїми власними комуністами і широким загалом, сталінський режим сказав, що ці генерали зрадили свій край і на епілку з Троцьким готовили напад на фашистськими державами на Совети. Далі сталінці придумали „троцькізм“, який тепер став у Советях четвертою фразою. Все це очевидно видумка, щоб якось оправдати ці розстріли.

Нам, українцям, нема що жалувати за тими генералами, ані за іншими большевицькими прислужниками, яких тепер карає смертю така їх власна партія. Нема теж чого жалувати за тими ревними українцями-комуністами, що то служили вірно червоній Москві, а за ту вірну службу дістали кулю. Треба тільки жалувати за сотками тисяч тих невинних українських жертв, яких розстріляла жорстока червона влада за те, що вони були українськими патріотами та прямували до відбудови самостійної української держави.

БРУКЛІН, Н. Я. Тов. Богдан Хмельницького під покр. Пр. Троїцької, 158, повідомляє членів, що триквартирний збір відбудеться в суботу 4-вересня в годині 8-ми вечером, в Дем. Ляокало 186 Беафорда Евеню. Просимо членів прийти і вирішити залягості, бо впротитим разі поступитиме після статуту. — Ю. Пачак, пресд.; В. Костів, кас.; Д. Сенюта, секр.

Другий Український Православний День на Сході

В ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 6-го ВЕРЕСНЯ (Лейбор Дей) в DANISH HOME GROVE, METUCHEN, N. J. (Меточен, Нью Джерсі.)

ВСТУП 35 ЦЕНТИВ ВІД ОСОБИ.

Полеву Архієрейську Службу Божу відправити і проповіді виголосить ПРЕОСВЯЩЕНИЙ ЕПІСКОП БОГДАН. — Початок Служби Божої в годині 10:30 рано. СПІЛНИЙ ОБІД о годині 12:30 пополудні — Вступ на ОБІД \$1.00 від особи. КОНЦЕРТ о годині 2:30 пополудні. — В часі концерту промови українських і американських промовців.

Після концерту ТАНЦІ. — Буде грати українська оркестра М. МАЙКА з Пасейку. — До ласкавої участі запрошується всіх українців з ближніх і дальших околиць.

Як їхати до Metuchen, N. J.: з Філадельфії, Трентон і околиць: Route 27. — З Джерсі Сіті, Пасейку, Ньюарк і околиць Route 1 і Route 27 (Old Lincoln Highway). — З Аллентау, Па., і околиць: Route 22 до Somerville, N. J. Route S-28 до New Brunswick, N. J. і Route 27 до Metuchen; або Route 22 до Bound Brook, Route 28 до Dunellen і звідси до Metuchen. — При дорогах недалеко Меточен будуть дорожнікази з написами „Ukrainian Day“.

В разі непогоди програма Українського Дня буде виконана в забудованих городи.

НЕ ЗАБУДЬТЕ: На Лейбор Дей ідемо всі до „Дениш Гови Гров“ в місцевості Меточен, Н. Дж., на „Другий Український Православний День“.

Всім відома річ, що одною з найпочитніших книжок є ПРИГОДИ ДЕТЕКТИВІВ. Усі їх читають і люблять. Фактом є, що найвизначніші люди, котрі все дуже заняті, й багато читають, купують ці книжки, які вони читають для розваги. Як почнете читати пригоди детективів, то вони вас так захоплять, що не покинете їх читати, поки не скінчите. Книгарня „Свободи“ дає спеціальну оферту на такі детективні новели: ШЕРЛЮК ГОЛМС ЗНАК ЧОТИРЬОХ НЕЗВИЧАЙНИЙ ЗЛОДІЙ КРИВАВИЙ ШЛЯХ ПЕС БАСКЕРВІЛІВ СУД ЧОТИРЬОХ Всі вище подані книжки разом можете тепер на \$1.25 бути у „Свободи“ за „СВОБОДА“, 83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

Е. Жарський.

ПОВІТРЯ — ТВОРЕЦЬ СИЛИ

Велику вагу для тіла й душі мають повітря, соняшне проміння, вода, праця м'язів, руханкове приладдя, фізично-психічні побуди, тощо.

Спинимось докладніше над цією справою та приглянемося, який саме вплив викликають вони своїм діянням на людину.

Досить поглянути на мішуха, що влітку кидає місто й переноситься на „лоно природи“. Його саможуття поліпшується; він почувається здоровішим, сильнішим. Не диво, що на заході (Німеччина, Англія, Америка) на неділі всі міста пустіють, бо майже всі мешканці виїжджають далеко поза мури міста.

Свіже повітря.

Пробування серед свіжого повітря впливає незвичайно добре на людське тіло — і це на Заході знають. А в нас? Наша молодь, чи старші — сидять у неділі, чи свята переважно в кімнатах, до того рідко коли провітрюваних. А треба знати, що за одну добу людина побирає яких 10,000 літрів повітря, а за працю ще більше. Таку саму майже кількість вона видихає. Та тільки є різниця між повітрям, що його вдихаємо в легені, і повітрям, що його видихаємо. В повітрі буває загалом: азоту 78%, кисню 20.9%, двокису вугля — 0.03% (крім водяної пари й інших газів у невеликій кількості). Але в повітрі, що виходить із наших легенів, є вже лише 16.5% кисню, зате аж 4% двокису вугля й більше водяної пари. А ми знаємо, що збільшена — в кімнаті, де пробуємо скільки двокису вугля, дуже шкідливо впливає на організм. Тут лише свіже повітря може запобігти шкідливим впливам. До того перебування на свіжому повітрі — чи то на прогульці, чи в часі вправ — дозволяє, що до наших легенів більше входить кисню, ніж звичайно, коли ми сидимо за своєю працею, чи в часі шкільної науки. Це для нас важне. Бож ми звичайно не дихаємо цілими легенями, а лише однією семіною легенів, і то — головню долішніми платками; горішні частини, вершки легенів, працюють дуже мало. А цеж відомо, що кожна частина тіла, кожний його орган, якого не вживаємо, марне. А це діється і з легенями, найважливішим органом людського організму. Коли не подбаємо, щоб віддихати цілою поверхнею легенів, то вершки, чи ті частини, що не віддихають, можуть стати по деякому часі зовсім нездібні до віддихання.

Більше праці — більше повітря.

Скільки повітря при вдиху залежить від того, скільки його потрібно. Чим тісно більше працювати, тим більше треба повітря. Це можна помітити вже на такій невеличкій праці, як — проходи. Під час проходження легені працюють 2 до 2½ рази більше, ніж звичайно. На прогульці легені працюють уже вчетверо більше, на гірських мандрівках 5 до 6 разів більше, під час бігу вдесятеро більше, а при інших вправах ще більше. Все це важне для грудної клітки і для самих легенів. Збільшений рух спонукує скоріше віддихати, тимсамим він є засобом для поширю грудної клітки й поверхні легенів при віддихуванні.

Не треба забувати, що при збільшеній праці збільшується або швидкість віддиху, або його глибокість. І тут можна помітити цікаве явище. В людини, що послідовно робить різні вправи, збільшене віддихання позначається більш на глибині віддиху, ніж на його швидкості; в того, що не вправляється виходить навпаки. А що швидке віддихання звичайно — поверхневе, то й воно не надто корисне для організму.

А яке значіння для тіла має збільшення об'єму легенів?

Тіло й легені.

Добре розвинені легені, це — запорука тугости людини. Вони допомагають людині побороти туберкульозу (сухоту), ту гіршу недугу, що є прокляттям міст і сіл. Її розвиткові — як відомо — сприяють нездорові умови життя: тісні, темні помешкання, безсоння, без повітря. Колиж додати до того ще й те, що й самі легені не працюють як слід (бож, як згадані, люди дихають переважно одною семіною легенів), то стане ясно, чому треба звертати увагу на збільшення об'єму легенів, чому треба добуватися збільшення допливу свіжого повітря! Небезпека заразитися тим гіршіша, що легені мають вид стятого стіжка, який догори звужується, що вони при поганому розвою зростаються у кістяний трикутник, котрий утворює хребетина, ключиця й перше ребро. А все це впливає дуже відомо на ціле тіло. Згадане місце стає найменш відпорне на зарази, і коли утвориться такий кістяний трикутник, повітря не може дістатися до вершків, вони зовсім безчинні, не сповняють зовсім своєї віддихової праці. Не диво, що тоді легко загніжджуються в них зарази туберкульози. („Наш Прапор“).

В однім шотландському місті спалахнула несподівано пожежа.

— На п'ятому поверсі залишився чоловік! — надали собі мешканці дому.

— Рятуйте, рятуйте Вельса!

Пожежна сторожа виявилася безсилою. Нараз криз гурт проредів якийсь чоловік і скорим рухом шмигнув у задимлені двері. За десять хвилин, оточений димом, виніс на руках Вельса.

— Герой! Герой! — кричала толпа.

— Який там герой! — відповів скромно спаситель Вельса. — Чейже я мусів його рятувати! Він жеж винен мені 43 пенс.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ

Шікаго, Іл.: Р. Смур \$5, Степан Куропас \$5, від. ОДВУ ч. 47 з вистави \$13.78.

Клівленд, О.: Жіночий від. ОДВУ ч. 8 \$15, \$75 на визвольну боротьбу, \$4 на Рідну Школу і \$3 на інвалідів. Петро Полівак переслав зо срібного весілля грош. Різунів \$9.32 на інвалідів і \$9.33 на Рідну Школу.

Нью Йорк, Н. Й.: Ст. Малиса \$2, з пушки лані Павлини Мельник \$1.75, Окружна Управа ОДВУ \$7.80. Центральний Комітет \$70 на Рідну Школу.

Пасейк, Н. Дж.: С. Цімко переслав збірку в сумі \$10.25 на Рідну Школу й \$2.50 на інвалідів.

Дітройт, Міш.: Від. ОДВУ ч. 24 збірка на весілля та писанка \$18.75.

Сентрал Фолс, Р. Ай.: Від. ОДВУ ч. 44 переслав збірку між членами на суму \$15.

Нова Англія: Окружна Управа ОДВУ з пікніку переслала \$15.59.

Нью Бріттен, Конн.: Тарас Цимбалістий \$2, від. УЧХ ОДВУ ч. 66 з пушок \$8.57.

Бронікс, Н. Й.: Від. ОДВУ ч. 22 і МҀН ч. 73 \$7.40.

Сиракуз, Н. Й.: Від. УНС ч. 282 \$5.

Алентавн, Па.: Від. УЧХ ОДВУ 56 \$10.

Вілементик, Конн.: А. Савка для матері Біласи й Данилишина \$11.

Ембрідж, Па.: Українська православна громада \$10.60.

Мінеаполіс, Мінн.: Від. ОДВУ ч. 32 \$15.50.

Вілмінгтон, Дел.: Від. ОДВУ ч. 35 з папихи \$6.

Бріджпорт, Па.: Лука Сарабун переслав з грамот \$10.

Нью Гейвен, Конн.: Василь Гіна \$2, Виконний Комітет 7-го Зіду ОДВУ \$93.67.

Гартфорд, Конн.: Від. ОДВУ ч. 5 \$20.47.

Ровей, Н. Дж.: Павло Вовк \$1.

Стелтон, Н. Дж.: Петро Дибайло 50 ц.

Френкфорт, Па.: Петро Омелян \$1.

Нью Йорк, Н. Й.: Марія Гук і С. М. Гурін зібрали на весілля у гом. Карапутів \$12.45. Пані М. Близнак збрала на „Націоналістичному Дні” \$7.12, на хрестинах у гом. Оксани й Павла Маркових, які хрестили донечку Софію 15-го серпня ц. р. зібрано \$17.50.

Центральна Управа ОДВУ.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”.

НОВІ КНИЖКИ З КРАЮ

Д-р Шухевич Степан: ПІРКИ ТО СМІХ. Воєнні оповідання	85
Полівак, Б.: КІМНАТА З ОДНИМ ВХОДОМ, сенсаційна повість	50
Полівак, Б.: ТОВАРИШІ УЄМІХУ, сенсаційна повість	40
Мродовець, Д.: ГАЙДАМАКИ, в двох томах	1.00
Гоголь, М.: СТРАШНА ПОМСТА та інші оповідання з передмовою М. Голубця	50
Радич, В.: МАКСИМ ЗАЛІЗНЯК, в двох томах	1.00
Чайковський, Андрій: ЗА НАЖИВОЮ. Повість з галицького селянського життя	50
Горинівський, П.: ПІД ПРАПОРИ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	50
Будзиновський, В.: ГРЕМИТЬ. Історична повість	50
Голубець, Микола: ГЕП ВІДНО СЕЛО. (Нарис	50
Журба, Г.: ЗОРІ СВІТ ЗАПОВІДАЮТЬ з післясловом М. Голубця	50
Косач, Юрій: СОНЦЕ В ЧИГИРИНІ. Повість про декабристів на Укр.	50
Павло, Свй (Свенціцький): СТЕПОВІ ОПОВІДАННЯ	50
Туранський, Осип: СИН ЗЕМЛІ, в двох томах	1.00
Верн, Жиль: ЗАМОК У КАРПАТАХ	40
Островський, В.: ЗА ГРОШЕМ. Оповідання	50
Голубець, Микола: ЗА УКРАЇНСЬКИМ ЛЬВІВ. Епізоди боротьби ХІІІ—ХІХ в.	25

Замовлення враз з наджитістю слати на адресу:

“СВОБОДА”, 81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

7 ПІСЕНЬ НА ФОРТЕП'ЯН

1. Українська Думка, Присовського	65ц.
2. Українська Шумка, Зентарського	50
3. Сонце низенько, вечір близенько (концертне)	75
4. Закувала та сива зозуля	50
5. Засвістали Козаченьки	50
6. Козак	75
7. Ще не вмерла Україна	35
Разом	\$4.00

Цих сім пісень Книгарня „Свободи” продає за \$2.00

“СВОБОДА”, 83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ПОЩО ГРАТИ ТІ САМІ ТЕАТРАЛЬНІ ШТУКИ? — ГРАЙМО ВСЕ НОВІ

ІНСТИТУТКА. Інцензація на 6 картин, з повісті Марка Ворка. Надається до вистав спеціально для жіночих і дівочих клубів і кружків (12 осіб, 10 жінок і двіч, 2 чоловіки) Ціна разом з партитурою	35 ц.
ЖЕНИХ (Бандити). Комедія на 2 дії зі співами (7 осіб)	20 ц.
ХАВ СТІЛЕЦЬ НА ВІЙНОВЬКУ. Песа на 5 дії. З режисерськими заввагами. Осіб 9	30 ц.
ТУРЕЦЬКІ СТАРОСТИ. Комедія на 3 дії. 12 осіб	35 ц.
ОІ МОРОЗЕ, МОРОЗЕНКУ. Драма на 3 дії. З передмовою і режисерськими заввагами. 9 осіб	30 ц.
МИ ІДЕМО В БІЛ. Драма на 4 дії. З режисерським заввагами. (8 осіб)	25 ц.
СТРАШНА ПІМСТА. Драма на 4 дії. Історична драма з часів нападу татар та турків на Україну. (12 осіб)	25 ц.
ДЕСЯТНИК ЛЮЛЬКА (Бо війна війною). Жарт на 3 дії. 8 осіб	30 ц.
МОДЕРНИЙ ГОСПОДАР. Комедія на 3 дії. (10 осіб)	25 ц.
КУМ СОЛТИС. Комедія на 3 дії. 10 осіб	30 ц.
ГЕТЬ З МУЖЧИНАМИ. Комедія в 3-ох діях. 14 осіб	35 ц.
ЯКЕ ІХАЛО, ТАКЕ ЗДІБАЛО. Комедія на 2 дії. 9 осіб	20 ц.
ДЕ ГОРІВКА БУВАЄ, ТАМ ДОБРА НЕМАЄ. Народна штука в 3-ох діях. 13 осіб. Режисерські звязки	40 ц.
Ц. К. КАПРАЛЬ ЛОПУХ. Комедія на 4 дії. Осіб 15	30 ц.
ДОБУШ. Історична драма на 5 дії. 10 осіб	35 ц.
ТРИ ГЕРБИ. Комедія на 3 дії. 14 осіб	35 ц.

“СВОБОДА”, 81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

ЗАКОНІ ПРО БЕЗРОБІТТЯ ЗАБЕПЕЧУЮТЬ 21 МІЛІОНІВ РОБІТНИКІВ

Усі сорок вісім американських стейтів, як теж Аласка, Дистрикт Колумбія та Гавай, прийняли у себе відповідні закони про відшкодування працівників на випадок безробіття. Це відноситься до коло 21 мільйонів робітників.

Стейтові закони, котрі передбачають того роду охорону заробітної плати, дуже подібні одні до одних. Усі стейти будуть виплачувати тим же нові бенєфіти у висоті коло половини тиждневих заплат. На бенєфіти не треба буде довго ждати. Висота виплачування загальних сум, що їх будуть діставати управнені робітників, буде залежати від того, як довго хто працював та скільки заробляв. Хоч ті 51 поодиноких законів мають багато спільного, то однак вони такі ріжняться у багатьох випадках.

Одинацять стейтів, включаючи Пенсильвенію, Мішіген, Мінесоту, Вайомінг та інші, поширили забезпечення робітників у заводах, де працює один або більше людей. Стейти Арзона й Огайо обіймають фірми з трьома робітниками або більше. Закони сімох стейтів, включаючи Масечусетс, Нью Йорк і Ровд Айленд, відносять до підприємств, де працює чотири або більше робітників. А закони інших стейтів обов'язують тільки тих підприємців, котрі наймають до праці по вісім рсбітників або більше, згідно з податковими приписами закону суспільного забезпечення.

Підприємці, котрі підлягають цим законам, обов'язані платити до стейтового безробітнього фонду, а саме по 1.8 відсотка від виплаченої заробітної плати за 1937 рік, крім чотирьох стейтів та Дистрикту Колумбії, де платять до два відсотки. Ця 1.8-процентова скаля дає право підприємцям до найбільше 90 відсотків кредиту з федерального податкового фонду, до котрого йде по два відсотки заробітних платень за 1937 рік, плачених підприємцями вісьмох або більше робітників згідно з законами суспільного забезпечення. Тільки вісім стейтів вимагають від робітників, щоб вони теж платили свої датки на рахунок того фонду. Ті стейти, де відтягають з робітничої заплати на бенєфіти безробіття, є: Оклагома, Каліфорнія, Індіана, Кентоки, Луїзіана, Масечусетс, Нью Гемпшир та Ровд Айленд. Вкладки від робітників загальноно вносять половину тих датків, які вплачують підприємці до стейтового фонду.

Більшість тих стейтових законів передбачає виплату бенєфітів, котрі будуть рівнятися висоті п'ятидесятих відсотків робітничої заплати з повного тижня, однак не більше як \$15 тижнево. У Дистрикті Колумбія бенєфіти ріжняться в сумах, а саме відповідно до числа членів родини, залежних від удержання до тичного робітника, цього роду родини, то можуть сягати аж до 65 відсотків попередньої тижневої заплати, однак не більше як \$15 тижнево. Стейт Мішіген прийняв \$16 за найбільший тижневий бенєфіт, а стейт Вайомінг — \$18. У двадцять трьох стейтах найменша сума бенєфітів вносить \$5 тижнево або три четвртини тижневого заробітку, залежно, котра сума менша. З інших стейтів чотири не прийняли мінімальної скали, а останні 24 стейти будуть виплачувати мінімальні бенєфіти від \$5 до \$8 тижнево, або три четвртини тижневого заробітку.

Відносно того, як довго бенєфіти безробіття будуть платити робітникам, закони поодиноких стейтів, дуже ріжняться. В більшості стейтів до тичні закони дозволяють виплату одно-тиждневого бенєфіту на два тижні безробіття в попередньому році, але найдовший час виплат ріжняться від дванадцять до двадцять тижнів у році. Ровд Айленд та Вискансин це одинокі два стейти, де робітник без праці може, у певних обставинах, діставати бенєфіти два тижні. У більшій числі стейтів, включаючи Мериленд, Масечусетс, Мішіген, Нью Джерси, Нью Йорк, Огайо й інші, найдовший час для виплати бенєфітів безробіття це місяць тижнів у році.

У двадцять чотирьох стейтах, включаючи Каліфорнію, Конетикот, Масечусетс та Нью Йорк, бенєфіти безробіття почнуть виплачувати від січня 1938 року, а по інших стейтах початок виплат наступить у вересні 1938 р., або підчас 1939 року.

БОЛІ НІГ.

Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі ноги, болячі ноги, флебіти (запалення жил), напухлі або болячі коліна, чи істотні і ревматичні ноги успішно лікують новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, в понеділок і четверг від 1 до 8:30 вечір. Нема урядових годин у неділю.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St. New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

„КОПЕНЬ”

Копень — це гуцульська назва на серпень. Бо, вже по сімокосах, сіно уложене в гарні, високі, нераз на кілька поверків, стіжковаті копці, а сіножати виглядають наче голова, машинкою стрижієм косарем пристроєна, до шкіри. Полонина готується до відпочинку: вже незабаром наступить „розулка”, ватри в стаях пастухів погаснуть, пічнеться поворотний похід „долський” до осель на долах. Лише небагато пастухів останеться в „зимарках”, себто на місяць, із яких годі звести сіно на доли до господарських осель.

Починається час найчисленніших храмів-відпустів, найбільш урочистих гуцульських свят. На св. Іллі — бога бурі і громів, 2. серпня, не вільно працювати, бо горе тоді хіжам і маржині в це „гровове свято”.

19-го серпня, на Спаса, панотець (піп) святить під церквою овочі і зілля і від того дня вже вільно їсти овочі. 29-го серпня гуцули моляться до „першої Богородиці”, а відпусті в серпні відбуваються в Дорі, Жабю, Космачі, Березові, Пістині, Яремчі та Яблоніці коло Татарова.

Малий Степанко переходив попри мешкання пана Черев'яка і плюнув йому в вікно. Черев'як наварив на Степанка та вкінці питається:

— Що сказали би твої мама й тато, колиб ти так їм наплював у вікно?

— Сказали би, що я магік, бо ми мешкаємо на шестому поверсі.

Не боїться студени.

— Тета наравду відважна жінка. Хоч як студено, ввійшла в воду, а я дзвоню зубами.

— Гм, так, тета свої виняла, заки пішла купатися, тож не має чим дзвонити.

УКРАЇНСЬКЕ ВЕОПІЛЛЯ НА ЛЕМКІВЩИНІ

— написав —
Іван Бугера
66 сторін.
Ціна 30 центів.

Замовляйте в книгарні „СВОБОДИ”,
81-83 GRAND ST. (BOX 346)
JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНО дівчини або жінки до легкої домашньої роботи. Добра платя. Спання в приватності. Голосіться, рано між 8-мою і 1-шою, а пополуудні між 6-тою і 9-тою до:

Mrs. ROSENBAUM
260 Barrow St., Jersey City, N. J.

На всіх імпрезах і весіллях „Радіова Оркестра”

М. А. СЕРБІНСЬКОГО
Обслуговує і найбагатіших.
169 AVE. A, NEW YORK CITY.
Телефон: ALgonquin 4-4952

Д-Р С. ЧЕРНОВ
(Європейський спеціаліст)
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок. — Шкіра й кров.
223 Second Ave., cor. 14 St., N. Y. C.
Room 14.
Офісові години 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуговує.
Проміні X & флюороскоп \$2.00.

Dr. MORRIS SMITH
повідомляє, що переніс свою канцелярію під число

240 EAST 22nd STREET
NEW YORK CITY
(Близько 2nd Avenue).
Урядові години від: 12—2-го пополу. 6—8-го ввечір.
Телефон: STuyvesant 9-1679

Д-Р Е. Я. МИХАЛЕНКО
ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
1605 W. CHICAGO AVENUE
(cor Chicago and Ashland)
CHICAGO, ILL.
Урядові години:
9—10; 1—4; 7—8.
Office phone: Seeley 5004
Res. phone: Van Buren 4126

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниць, як далеко поза Ньюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга шира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удєртейкер
заряджує погребамі по ціні так низькій, як \$150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 6th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8083

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА”.

Металевий, холодний сміх королеви Залії дивним відгомном відбивався від стін кімнати. В цьому сміху містилося стільки жорстокости, що навіть Тарзанові робилося моторошно. Він вдихався в неї і диавувався, що в такім прекраснім тілі міститься така диявольська душа. Ця комбінація наводила на нього непереможний сум.

Та нагло її сміх замовк так скоро й урвано, — як і-резопчався. На її обличчі появилася повага. Вона змиряла. Тарзана гострим, прошибливим поглядом, після якого вона одобрююще поглянула на сторожів. Ще далі вона приказала рукою їм усім приступити ближче. Тарзан радо підійшов до неї, бо її дивна влада цікавила його, хоч йому грозила особиста небезпека.

Підійшовши на один крок до неї, він гостро поглянув у її обличчя. Ще раз зродилося в Тарзана болюче почування, що така гарна істота, а стільки в неї скаженої злости. Він вдихався в неї довгий час і не міг собі пояснити того явища. Він знав, що у природі є теж злосливі звір'ята, але їх злість звичайно ологанювала їх вигляд. Королеви Залії творила виняток.

Під поглядом Тарзана вона зовсім не м'якла. По кількох хвиликах вона кивнула на двох сторожів і маянською мовою приказала їм щось принести. Сторожі відійшли і за хвилику принесли прилад до тортур. Ціла сая заворушилася під впливом якогось невідомого почуття. Ці маянські покручі любили дивитися на терпіння. В цьому вони знаходили якусь несамоовиту насолоду.